

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КЛАСИЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ**

КАТАЛОГ № 2

**ВИБІРКОВИХ ДИСЦИПЛІН
ЦИКЛУ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ**

Рівень освіти	Фахова передвища освіта
Ступінь освіти	Фаховий молодший бакалавр
Спеціальність	193 Геодезія та землеустрій
Освітня програма	Землевпорядкування

Затверджено рішенням Ради із забезпечення якості освітньої діяльності та якості фахової передвищої та вищої освіти Класичного фахового коледжу СумДУ

Протокол від 18 грудня 2023 р. № 5
Голова Ради із забезпечення якості освітньої діяльності та якості фахової передвищої та вищої освіти

 В.В. Рязанцев

Конотоп 2023 р.

**ДАНІ ПРО ПОГОДЖЕННЯ
ВИБІРКОВИХ ДИСЦИПЛІН ЦИКЛУ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ**

Розглянуто та схвалено
на засіданні циклової комісії
«Будівництва, цивільної інженерії,
геодезії та землеустрою »

протокол 13.12.2023 р. від № 5

Голова
циклової комісії

Т.М.Заболотня

Дані про перегляд переліку навчальних дисциплін, що включені до Каталогу вибіркових дисциплін циклу загальної підготовки:

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до каталогу з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено	
		Дата та номер протоколу засідання циклової комісії	Голова циклової комісії

ЗМІСТ
КАТАЛОГУ ВИБІРКОВИХ ДИСЦИПЛІН
ЦИКЛУ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ

ПЕРЕДМОВА	4
РОЗДІЛ 1. ВИБІРКОВІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 193 Геодезія та землеустрій	5
1.1 Загальна інформація про навчальну дисципліну «Геодезичні мережі»	5
1.2 Загальна інформація про навчальну дисципліну «Основи меліорації та ландшафтознавства»	6
1.3 Загальна інформація про навчальну дисципліну «Спеціальні геодезичні роботи»	7
1.4 Загальна інформація про навчальну дисципліну «Основи математичної обробки геодезичних вимірювань»	8
РОЗДІЛ 2. ВИБІРКОВІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ «Землевпорядкування»	9
2.1 Загальна інформація про навчальну дисципліну «Протиерозійна організація території»	9
2.2 Загальна інформація про навчальну дисципліну «Формування агроландшафтів»	11
2.3 Загальна інформація про навчальну дисципліну «Землеустрій населених пунктів»	12
2.4 Загальна інформація про навчальну дисципліну «Основи ринку землі і нерухомості»	13

ПЕРЕДМОВА

Вибір дисциплін є законним правом здобувачів фахової передвищої освіти, гарантованим їм Законом України «Про фахову передвищу освіту». В Класичному фаховому коледжі СумДУ вибір регламентується [Положенням про організацію викладання дисциплін вільного вибору](#).

Вибір дисциплін здійснюється з Каталогу вибіркових дисциплін фахового спрямування (Каталог № 2) – для 2 курсу з нормативним терміном навчання, для 1 курсу зі скороченим терміном навчання

Навчальні дисципліни Каталогу № 2 спрямовані на поглиблення професійних компетентностей у межах обраної освітньої програми та набуття додаткових професійних компетентностей у межах спеціальності, або споріднених спеціальностей й галузі знань.

Традиційно, вибір дисциплін здійснюється студентами весною. Обираються дисципліни, які будуть вивчатись в наступному навчальному році. Студент не може обирати одну й ту саму дисципліну протягом навчання. До вибору навчальних дисциплін потрібно відноситись дуже відповідально, усвідомлюючи, що перелік цих дисциплін буде внесено у додаток до диплому.

При виборі навчальних дисциплін для створення власної індивідуальної освітньої траєкторії здобувачам освіти слід враховувати рекомендовану кількість вибіркових навчальних дисциплін, орієнтуючись на таблицю (див. нижче).

	Курс навчання, на якому потрібно зробити вибір дисциплін, які будуть вивчатись в наступному навчальному році		
	I курс	II курс	III курс
Кількість вибіркових навчальних дисциплін з КАТАЛОГУ № 2 (для здобувачів з нормативним терміном навчання)	–	1 дисципліна, яка буде вивчатись у 5-му (осінньому) семестрі 1 дисципліна, яка буде вивчатись у 6-му (весняному) семестрі	-
Кількість вибіркових навчальних дисциплін з КАТАЛОГУ № 2 (для здобувачів зі скороченим терміном навчання)	1 дисципліна, яка буде вивчатись у 3-му (осінньому) семестрі 1 дисципліна, яка буде вивчатись у 4-му (весняному) семестрі	-	–

**РОЗДІЛ 1. ВИБІРКОВІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ
193 Геодезія та землеустрій***

* студенти обирають з розділу 1 одну навчальну дисципліну для вивчення у 5-му (3-му) семестрі

1.1 Загальна інформація про навчальну дисципліну «Геодезичні мережі»

Циклова комісія, яка пропонує дисципліну	циклова комісія «Будівництва, цивільної інженерії, геодезії та землеустрою»
Викладач, який буде викладати дисципліну	Заболотня Тамара Миколаївна, Резвушкін Юрій Борисович
Семестр вивчення навчальної дисципліни	5 семестр (для нормативного терміну навчання) 3 семестр (для скороченого терміну навчання)
Обсяг навчальної дисципліни	3,0 кредитів ЄКТС
Вхідні вимоги до студентів, які хочуть обрати дисципліну	не передбачаються
Максимальна кількість студентів, які можуть записатися на дисципліну	30 осіб у групі
Методи викладання, які пропонуються	лекції, практичні заняття
Мета навчальної дисципліни	Метою дисципліни є отримання студентами теоретичних знань з основ геодезичних мереж та навичок їх практичного застосування у проведенні геодезичних робіт для організації раціонального використання земель та розв'язання різноманітних задач землеустрою.
Очікувані результати навчання навчальної дисципліни	РН 1. Знати види геодезичних мереж та основні методи побудови державної геодезичної мережі і мереж згущення; класифікувати геодезичні мережі і види полігонометричних ходів; володіти прийомами проектування полігонометричних ходів та польових робіт при прокладанні полігонометричних ходів. РН 2. Володіти поняттям геодезичного центру та типами знаків. Знати способи розрахунку висот знаків та розшуку геодезичних пунктів. Володіти способами проектування геодезичних мереж, рекогностування мереж та обстеження пунктів геодезичної мережі. Знати визначення елементів приведення. Володіти способами складання технічного проекту і рекогностування пунктів триангуляції. РН 3. Знати умови експлуатації високоточних теодолітів та основні вимоги до них. Знати лінійні виміри в аналітичних мережах. Володіти способами визначення джерел похибок при високоточних кутових вимірах, методи послаблення їх впливу.

1.2 Загальна інформація про навчальну дисципліну «Основи меліорації та ландшафтознавства»

Циклова комісія, яка пропонує дисципліну	циклова комісія «Будівництва, цивільної інженерії, геодезії та землеустрою»
Викладач, який буде викладати дисципліну	Кузько Руслана Вікторівна
Семестр вивчення навчальної дисципліни	5 семестр (для нормативного терміну навчання) 3 семестр (для скороченого терміну навчання)
Обсяг навчальної дисципліни	3,0 кредитів ЄКТС
Вхідні вимоги до студентів, які хочуть обрати дисципліну	не передбачаються
Максимальна кількість студентів, які можуть записатися на дисципліну	30 осіб у групі
Методи викладання, які пропонуються	лекції, практичні заняття
Мета навчальної дисципліни	Метою дисципліни є сформувати знання, вміння та навички з основ меліорації і ландшафтознавства, необхідних для вирішення практичних завдань, пов'язаних зі спеціальністю.
Очікувані результати навчання навчальної дисципліни	РН1. Знати суть, мету, задачі предмету та основні відомості про меліорацію. Знати типи водного живлення, класифікацію перезволожених земель та осушувальних систем. Описувати методи і способи осушення, а також знати основні відомості про осушення. Вміти проектувати регулюючу мережу осушувальної системи. РН 2. Знати основні відомості про зрошення та режими зрошення. Знати способи і техніку поливу сільськогосподарських культур. Вміти класифікувати зрошувальні системи. Знати види культуртехнічних робіт та їх призначення. Розрізняти види ерозії ґрунтів та їх виникнення. Вміти визначати поливну норму і тривалість поливу. РН 3. Знати основи ландшафтознавства та завдання ландшафтних досліджень. Вміти робити загальну оцінку екологічної ситуації. Вміти визначати сумарне водоспоживання для культур в сівозміні.

1.3 Загальна інформація про навчальну дисципліну «Спеціальні геодезичні роботи»

Циклова комісія, яка пропонує дисципліну	циклова комісія «Будівництва, цивільної інженерії, геодезії та землеустрою»
Викладач, який буде викладати дисципліну	Заболотня Тамара Миколаївна, Резвушкин Юрій Борисович
Семестр вивчення навчальної дисципліни	5 семестр (для нормативного терміну навчання) 3 семестр (для скороченого терміну навчання)
Обсяг навчальної дисципліни	3,0 кредитів ЄКТС
Вхідні вимоги до студентів, які хочуть обрати дисципліну	не передбачаються
Максимальна кількість студентів, які можуть записатися на дисципліну	30 осіб у групі
Методи викладання, які пропонуються	лекції, практичні заняття
Мета навчальної дисципліни	Метою дисципліни є отримання студентами теоретичних знань з основ спеціальних геодезичних робіт та навичок їх практичного застосування у проведенні спеціальних геодезичних робіт для організації та розв'язання різноманітних задач землеустрою.
Очікувані результати навчання навчальної дисципліни	РН 1. Знати зміст та значення розмічувальних робіт; володіти прийомами встановлення геодезичних приладів в робоче положення; знати способи винесення на місцевість горизонтального кута та відстані; знати суть та методи винесення проєкту на місцевість; володіти способами визначення розмічувальних елементів. РН 2. Володіти способами розбивки колових кривих і виносу на місцевість, знати способи детальної розбивки колових кривих. Визначати послідовність польових і камеральних робіт. РН 3. Володіти способами вертикального планування; вміти будувати профіль місцевості вздовж траси лінійної споруди; знати послідовність виконання польових та камеральних робіт; вміти визначати об'єми земляних робіт та складати відомості.; знати геодезичні роботи при монтажі елементів будівельних конструкцій; володіти способами розбивки осей будинків і споруд.

1.4 Загальна інформація про навчальну дисципліну «Основи математичної обробки геодезичних вимірювань»

Циклова комісія, яка пропонує дисципліну	циклова комісія «Будівництва, цивільної інженерії, геодезії та землеустрою»
Викладач, який буде викладати дисципліну	Кузько Руслана Вікторівна
Семестр вивчення навчальної дисципліни	5 семестр (для нормативного терміну навчання) 3 семестр (для скороченого терміну навчання)
Обсяг навчальної дисципліни	3,0 кредитів ЄКТС
Вхідні вимоги до студентів, які хочуть обрати дисципліну	не передбачаються
Максимальна кількість студентів, які можуть записатися на дисципліну	30 осіб у групі
Методи викладання, які пропонуються	лекції, семінарські заняття, практичні заняття
Мета навчальної дисципліни	Метою дисципліни є сформувати знання, вміння та навички, необхідні для обробки геодезичних вимірювань в землевпорядкуванні.
Очікувані результати навчання навчальної дисципліни	РН 1. Знати суть та визначення предмету, основні поняття теорії похибок вимірів. Вміти класифікувати похибки вимірів. Вміти проводити математичну обробку ряду рівноточних вимірів. РН 2. Знати основні поняття і критерії оцінки точності вимірів, числові характеристики рівноточних вимірів та числові характеристики нерівноточних вимірів. Вміти проводити математичну обробку ряду нерівноточних вимірів. РН 3. Вміти проводити врівноваження геодезичних мереж та вирівнювання нівелірних мереж. Розуміти основні поняття теорії ймовірності.

РОЗДІЛ 2. ВИБІРКОВІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ «Землепорядкування»*

* студенти обирають з розділу 1 одну навчальну дисципліну для вивчення у 6-му (4-му) семестрі

2.1 Загальна інформація про навчальну дисципліну «Протиерозійна організація території»

Циклова комісія, яка пропонує дисципліну	циклова комісія «Будівництва, цивільної інженерії, геодезії та землеустрою»
Викладач, який буде викладати дисципліну	Кузько Руслана Вікторівна
Семестр вивчення навчальної дисципліни	6 семестр (для нормативного терміну навчання) 4 семестр (для скороченого терміну навчання)
Обсяг навчальної дисципліни	3,0 кредитів ЄКТС
Вхідні вимоги до студентів, які хочуть обрати дисципліну	не передбачаються
Максимальна кількість студентів, які можуть записатися на дисципліну	30 осіб у групі
Методи викладання, які пропонуються	лекції, практичні заняття
Мета навчальної дисципліни	Метою дисципліни є вивчення методів контролю за використанням та охороною земель, що збігається з метою усієї екологічної діяльності, задоволення справедливих соціальних, економічних, екологічних потреб нинішнього і майбутнього поколінь у сфері розвитку й охорони навколишнього природного середовища.
Очікувані результати навчання навчальної дисципліни	РН 1. Розрізняти суть, мету та задачі і значення предмету. Пояснювати загальні поняття про ерозію ґрунтів. Описувати суть, форми прояву і види ерозії ґрунтів та фактори, що визначають виникнення і розвиток ерозії ґрунтів. Приводити аналіз причин і оцінка факторів ерозії ґрунтів в господарстві. Описувати основні принципи і способи захисту ґрунтів від ерозії. Проводити оцінку ефективності протиерозійних заходів. РН 2. Знати принципи протиерозійної організації території. Описувати схеми протиерозійних заходів. Проводити розробку заходів щодо поліпшення угідь. Знати організацію угідь і сівозмін. Приводити впорядкування території сівозмін. Описувати методику контурного проектування границь полів. Знати контурно-меліоративну організацію території, її суть. Проводити просторове проектування полів сівозмін, захисних лісосмуг і протиерозійних гідротехнічних споруд в умовах складного рельєфу. Проводити складання плану протиерозійної організації території сільськогосподарського підприємства. РН 3. Знати основні положення аналізу і облік природних (ландшафтних) умов. Описувати основні положення

	<p>аналізу ландшафтів. Вміти проводити облік ландшафтних особливостей при розробці проектів землеустрою. Описувати виділення елементарних ландшафтно-екологічних територіальних одиниць (ЕЛЕТО). Знати особливості внутрігосподарської організації території сільськогосподарського підприємства на еколого-ландшафтній основі.</p>
--	---

2.2 Загальна інформація про навчальну дисципліну «Формування агроландшафтів»

Циклова комісія, яка пропонує дисципліну	циклова комісія «Будівництва, цивільної інженерії, геодезії та землеустрою»
Викладач, який буде викладати дисципліну	Кузько Руслана Вікторівна, Заболотня Тамара Миколаївна, Сауляк Наталія Миколаївна
Семестр вивчення навчальної дисципліни	6 семестр (для нормативного терміну навчання) 4 семестр (для скороченого терміну навчання)
Обсяг навчальної дисципліни	3,0 кредитів ЄКТС
Вхідні вимоги до студентів, які хочуть обрати дисципліну	не передбачаються
Максимальна кількість студентів, які можуть записатися на дисципліну	30 осіб у групі
Методи викладання, які пропонуються	лекції, практичні заняття
Мета навчальної дисципліни	Метою дисципліни є оволодіння загальними теоретичними основами формування екологічно сталих агроландшафтів, освоєння методології і методик оцінки стану і прогнозу агроландшафтів, освоєння технології проектування протиерозійного захисту.
Очікувані результати навчання навчальної дисципліни	РН 1. Знати особливості і закономірності розвитку природних ландшафтів і екологічно сталих агроландшафтів, загальні концепції формування екологічно сталих і високопродуктивних агроландшафтів, загальні поняття про ерозію ґрунтів, природу і закономірності ерозійних процесів, розвиток ерозійних процесів на території України. РН 2. Описувати основні принципи опрацювання концептуальних моделей ґрунтоохоронних агроландшафтів, головні аспекти передпроектного обстеження території, що агроландшафтно упорядковується. РН 3. Описувати ґрунтозахисно-меліоративне упорядкування агроландшафту, етапи практичного ескізного проектування ґрунтозахисно-меліоративної просторової структури агроландшафту, знати еколого-економічна ефективність агроландшафтної реорганізації земель.

2.3 Загальна інформація про навчальну дисципліну «Землеустрій населених пунктів»

Циклова комісія, яка пропонує дисципліну	циклова комісія «Будівництва, цивільної інженерії, геодезії та землеустрою»
Викладач, який буде викладати дисципліну	Заболотня Тамара Миколаївна, Кузько Руслана Вікторівна
Семестр вивчення навчальної дисципліни	6 семестр (для нормативного терміну навчання) 4 семестр (для скороченого терміну навчання)
Обсяг навчальної дисципліни	3,0 кредитів ЄКТС
Вхідні вимоги до студентів, які хочуть обрати дисципліну	не передбачаються
Максимальна кількість студентів, які можуть записатися на дисципліну	30 осіб у групі
Методи викладання, які пропонуються	лекції, практичні заняття
Мета навчальної дисципліни	Метою дисципліни є отримання студентами теоретичних знань з основ землеустрою населених пунктів та навичок їх практичного застосування у вивчені планування та забудови населених пунктів для організації раціонального використання земель та розв'язання різноманітних задач землеустрою.
Очікувані результати навчання навчальної дисципліни	РН 1. Знати Закони України та нормативні акти з питань містобудування, державні будівельні норми. РН 2. Знати зміст проектної землевпорядної документації та порядок її виконання. РН3.Знати природоохоронні заходи в проектах планування і забудови населених пунктів та охорони пам'яток і пам'ятників історії на території населених пунктів.

2.4 Загальна інформація про навчальну дисципліну «Основи ринку землі і нерухомості»

Циклова комісія, яка пропонує дисципліну	циклова комісія «Будівництва, цивільної інженерії, геодезії та землеустрою»
Викладач, який буде викладати дисципліну	Кузько Руслана Вікторівна
Семестр вивчення навчальної дисципліни	6 семестр (для нормативного терміну навчання) 4 семестр (для скороченого терміну навчання)
Обсяг навчальної дисципліни	3,0 кредитів ЄКТС
Вхідні вимоги до студентів, які хочуть обрати дисципліну	не передбачаються
Максимальна кількість студентів, які можуть записатися на дисципліну	30 осіб у групі
Методи викладання, які пропонуються	лекції, практичні заняття
Мета навчальної дисципліни	Метою дисципліни є дати слухачам теоретичні знання та виробити в них практичні навички опрацьовувати й обґрунтовувати конкретні пропозиції, які стосуються основ державного управління і місцевого самоврядування, ведення підприємницької діяльності, а також у сфері землеволодіння та землекористування.
Очікувані результати навчання навчальної дисципліни	РН 1. Знати страхування та оподаткування нерухомості, механізми формування орендної плати та ціни на землю, основні складові ринку нерухомості в Україні і за кордоном. РН 2. Розуміти особливості становлення ринку землі у структурі ринку нерухомості, значення ринку нерухомості на ринку капіталів. РН 3. Знати державне регулювання та особливості управління ринком земельних ресурсів, формування експертної оцінки земельних ділянок сільськогосподарського призначення.